

műremeke volt a Pedagógium és az Erzsébet Nőiskola. Bennük az elemi iskola, polgári iskola, tanítóképző-intézet, polgári iskolai tanárképző és a csúcsan az Apponyi-Kollégium szerves egymásrataltsáiban mind együtt voltak. Azt az óhaját fejezi ki, vajha a Pedagógium és Erzsébet Nőiskola „a magyar Géniusnak legsajátosabb, jellegzetes, jellemző alkotásai“ eredeti szervezetükben visszaállíthatnának. Itt azonban az illusztris író nyitva hagyja azt a kérdést, hogy ebben az esetben egy hatosztályos tanítóképzés mellett milyen szervezetet nyerne most már a polgári iskolai tanárképzés, vagy a tanítóképzőintézeti tanárképzés is, hogy a fenti intézmények egymással szerves összefüggésben ismét együttműködhessenek.

Megállapítjuk, hogy a kérdés-komplexum megoldása, a most meglévő adottságokkal, továbbá a tanítósnak, a polgári iskolai tanárságnak, a tanítóképzőintézeti tanárságnak az érintett intézményekkel kapcsolatban tényleg fennálló divergáló törekvéseik mellett olyan súlyos problémát jelent, melyre érdemes feleleteket talán csak a polgári iskolának remélhetőleg közeljövőben szőnyegre kerülő reform ügye adhat. Egyebekben pedig úgy látjuk, hogy aban az esetben, ha a tanítóképzőintézeti tanárképzés a tervbe vett 6 osztályos Tanító-Akadémiákhoz közvetlenül kapcsoltnék, — amint azt Néményi Imre dr. tervezete is kifejti, akkor a polgári iskolai tanárságnak Alma Materének mai szervezeti adottságait is figyelembe véve a tanítóképzőintézeti tanárképzéstől s talán a tanítóképzéstől is függetlenül kellene döntenie saját tanárképzésének sorsa felől, ami egy más oldalon jelentené a régi tradíciók feladását.

Magyar Középiszkola f. évi szept.—októberi (9—10.) számában *Dr. Stuhlmann Patrik: Iskolai siker — életsiker* címen részletességgel és finom analízissel tárgyalja e problémát. Végeredményképpen megállapítja, hogy „valami rendkívüli kiválóság akkor szokott előttnk jelentkezni, ha a nagyszerű természethez hozzájárult a rendszeres kiképzetés, a gondos, kifogástalan nevelés“. Kétségtelen, hogy az öröklött jeles szellemi tulajdonságok is csak az iskola nagyszerű nevelő hatásai alatt bontakozhatnak ki. Az iskola tudatos, tervszerű munkájának nevelő ténykedéseit senkisé megkicsinyelheti. *Bodrossi Lajos: A középiszkolai kémia-tanítás célja és módszere* címen a foszfor rendszeres letárgyalásával *egy tanítási óra módszeres bemutatását adja*. A lap további részében a hazai és külföldi egyes irodalmi művek ismertetései vannak. Ezek közül kiemeljük: *Bodrossi Lajos* tollából *Dr. Loczka Alajosnak: Iskola és élet* (A nevelés új útjain, Budapest, 1935., ára 3.— P) és *Dr. Greguss Pálnak: Bevezetés az örökléstamba* (ára 6.50 P) és *Marczell Agoston: Egyetemes törtnélem évszámokban* (ára 3.60 P) c. könyveikről írt ismertetéseket. A folyóirat Figyelő rovatában meleg szavakkal emlékszik meg *Dr. Kisparti Jánosról*, a Kat. Középiszkolai Tanáregyesület elnökéről, a kiváló pedagógusról abból az alkalomból, hogy Magyarország Kormányzója az újonnan megszervezett szegedi tankerület kir. főigazgatójává nevezte ki.

Kratofil Dezső.

Magyar Pedagógia 1935. 4—6. szám. Közli *Friml Aladár* megnyitóját „*Tantervi és módszertani kérdések a középiszkolában*“ címmel, amelyet a Magyar Pedagógiai Társaság 1935. évi április 13-iki közgyűlésén tartott. A

klasszikus és modern nyelvek tanításának kérdéseivel foglalkozik. Megállapítja, hogy az iskolai nyelvtanítás nem tud megfelelni kettős, sőt ma már hármas célkitűzésének: 1. az írók műveinek megértése biztos nyelvtani alapon; 2. tájékozottság az illető nép szellemi életének ismeretében; 3. gyakorlottság az illető modern nyelv írásbeli és szóbeli használatában. Az iskolán kívül állók különösen az utóbbi szempontból bírálják meg az iskolai nyelvtanítást. Tisztán ezt tűzni ki célul nem volna helyes, mert a pusztán nyelvtudás még nem jelent műveltséget. Továbbiakban azt vizsgálja, miképpen lehetne a társalgási gyakorlatokat kiterjeszteni, milyen sorrendben következzenek a tantervben az egyes nyelvek, miképpen volna redukálандó az anyag, s végül milyen módszer vezetne célhoz.

Kemény Ferenc kisebb cikkben tesz pár megjegyzést a mindennapi iskolai testnevelés kérdéséhez. Rámutat az egyoldalú, tehát elfogult vélemény tarthatatlanságára, hogy: „a testnevelés az iskolai munka egyedüli koncentrációs tevékenysége és csak ezzel érheti el az iskola eszményi célját” (Jávor). A gyermek testi fejlődését szolgálja egész napi egyéb ténykedése, mozgása is. 3. A testnevelés önmagában véve nem biztosítja az egészséges testi fejlődést (táplálkozás, ruházat, stb.) 4. A testnevelési órák szaporítása három módon lehetséges; a) csökkenti más tárgyak óraszámát, b) növelni a tanulók iskolai óráinak számát, c) az „órát” 45, 40 percesre zsugorítani.

Mindegyik megoldási mód helytelen. A testnevelési órák szaporítása tornatermi akadályokba is ütközik. Külföldi példák alapján is a mindennapi iskolai testnevelést nem tartja sem szükségesnek, sem kívánatosnak, sem súlyos áldozatok nélkül megvalósíthatónak.

Ezenkívül bő. irodalmi ismertetőt ad a folyóirat.

„**A Gyermekek**” c. folyóirat 1935. évi 1–3. számának első cikke *Kemenes Illés dr.* tankerületi kir. főigazgató tollából jelent meg. A tragikus véget ért kiváló pedagógus, *Weszely Ödön munkásságának, jelentőségének tömör méltatása.* A folyóiratot fenntartó Gyermektanulmányi Társaság elnökét. vesztette el akkor, amikor az a nagyjértékű kitüntetés érte őt, hogy az egész nevelésügyre kiható és irányító munkásságát a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen folytathatja. A Társulat gyászában minden pedagógus mély megindultsággal és veszteségérzéssel vesz részt.

A tanulmányok sorában első *Benedek László dr.-nak* 1934. decemberében a rádióban elhangzott előadása: *A tanulás egészségtana.* Az emberi értelem részben közvetlen tapasztalás, részben tanulás eredménye. A tanulás bonyolultabb folyamat, mint az észrebevés. A tanulásnál a képzetek társítása, emlékképek kialakulása fontos, nem maguk az ingerek (betű, hang, stb.). A látási, hallási és mozgási típusok, s a még gyakoribb kevert típusok felismerése fontos. Tapasztalatok azt mutatják, hogy kisebb gyermekeknél a hallási benyomások tartósabbak, míg nagyobbaknál a vizuálisak. A tanításban minden típusra gondolni kell, s mindegyiknek nyújtani emlékezetét támogató ingereket. Igen fontos, hogy a gyermek az anyagot tartalmilag értse. A megértés egyik feltétele pedig a tanuló figyelme, amely nem egyenletes és nevelésre, erősítésre szorul. A lassan tanuló gyermek igen sokszor alaposabban végzi el munkáját, mert figyelme nehezen változtat területet. A figyelem